

Var olsun şeirimiz, şairlərimiz...

(əvvəli ötən sayımızda)

O çətin dönmədəki siyasi oyunların qurbanı olub öz Vətəninə didərgin sayılan vətəndaşların halına yanan Z. Yaqu-bun

Sizi qınamıram, ay xocalılar!
Sizin başınızda şimşək oynadı.

ağrısını duymamaq mümkündürmü?
Dedim axı, sizi bilmirəm, amma mən bu şeirlərlərin təsirilə yaşa dolmuşam. Elə bunlarla da yaşayıram, həmişə də dinləyə-cəm. Ağalar Bayramovun ağrılarımızı ya-şayaraq ifa etdiyi, Mikayıl Mirzənin müba-rizə əhval-ruhiyyəsi qatib söylədiyi o şeir-lər mənim Vətənimin söz heykəlidir, əziz-lərimin əzizləridir. Onları sevecəm, qoru-yacam.

Deyirlər ki, "Şair xalqıq" fikrindən əl çəkək. Niyə? Lap elə indinin özündə də gözəl şeirlər yazılmırmı? Oxuyun, sonra de-yinin. Yaxşı şeirlər yazılıb, bundan sonra da yazılacaq. Ondan zövq almağı da heç kəs qadağan edə bilməz. Hər kobud ifadə-ni ədəbiyyata gətirmək istədikləri halda, maraqlıdır ki, niyə şeiri sıxışdırırlar? Bütün xalqların şeiri gözəldir, amma bizim şairlə-rimizin şeirləri Azərbaycanın dərdini oxşa-dığından mənimçün daha da dəyərlidir. "Yersiz gəldi, yerli qaç" siyasətinin didər-gin saldıqı Almas İldırım yazdığı hər şeiri müqəddəs sanıram. Çünki "Ananı qızı ağ-lar" ifadəsini alt-üst etdi şairim.

Azərbaycan! Mənim baxtsiz anam oy!!

deyib özü ağladı Azərbaycanı. Anasının bəxtinə ağlayan oğulların yazdığı şeir da-ha dözülməz olur.

Vallah nə deyirsiniz deyir, "özgə arvadı tək ağcaqayın ağacını qucaqlamaq" ifa-dəsindənsə

Yanmasın, ulduzum tez yanıb sönsə,
Vədəsiz şadlığı istəmərim mən.
Özgənin eşqinə göz dikməkdənsə
Həsərin qoynunda can verərim mən.

kimi saflıq, alicənablıq, fədakarlıq duyulan şeirimizlə öyünürəm. Qoyun mən To-fiq Bayramın

Pozmaram bir evin birliyini mən.
Görsəm ev yıxılır, gedib quraram.

Əl-əldən soyusa, ürək-ürəkdən
Sizi eşqinizə qovuşduraram.

qəlbinin rəsmini çəkdiyi bu şeirdən zövq alım, siz də Yesenindən. İstəyirsiniz

Qəlbinizi oxşamırsa qoşmalar, telli sazlar
Onlar qoy mənim olsun.
Özünüz bilin.

Keçək qadın haqqında yazılmış şeirlər-ə. Əvvəlcə başqa xalqın şeirini oxuyaq.

Qadın gedən zaman qarşısına keç-
Amma üzünə də baxmayacaq heç!
Elə ki, o getdi daha nə görə
Həsərlə, təlaşla baxıb arxadan:
"Qayıt, yalvarıram qayıt" söyləmək.

Sözsüz ki, rus şairi A. D. Dementyevin bu şeirinə alternativ olaraq hamınızın ya-dınıza Əli Kərimin "Qayıt" şeiri düşdü. Əl-bəttə, haqlısınız. Bizə, xüsusilə də mənə

Həsərin araya atdı dağ-dərə
Sənən günəş oldun batan səs oldun.
Qayıt mənim gülüm, qayıt bu yerə.
Ey mənim istəklim nə gəlməz oldun.

Qayıt, mənim gülüm, yerbəyer elə,
Dərdli səhərləri, gecələri sən.
Çaşıb başqa yolla keçirəm elə,
Düz öz qaydasınca küçələri sən.

"min köynək" bu şeir yaxındı. Başdan - başa nəğmədir bu şeir. (Bəstəkar bunu məndən qabaq bilib) Və yaxud da yapon ədəbiyyatından belə bir şeirə diqqət yetir-rek.

Yaxındakı balaca oğlan
Elə-belə, əyləncə üçün
Öz saman fıstırığına üfələdi.
Diksinerək pozuldu
Yay gününün mürğüsü.

Bambuk atımı
Yəhərləyib minməyə
Yenə də hazıram-
Elə ki, yadıma düşür
Uşaqlıq oyunlarım.

Yəqin ki, öz dilində daha təsiredicidir, tərcümədə dəyişmiş olar. Bunlarla işim yoxdur. Amma uşaqlıq haqqında özümü-zün gənc şairimiz Ruslan Dost Əlinin

Hərə bir zümzümə edir keçmişdən,
Hərə ürəyində bir bəstə saxlayır
Məni bu od-ocaq qızdırmır daha,
Məni xatirələr isti saxlayır.

Gəlib məhləmizdə az tutmayıblar
Qızlar gəlinciy, donu əlimdə...
Mən də böyüməyə tərəf qaçardım
"Qarğı atım" vardı -onun belində.

Gedib kitablarda quş axtarardım
Rəsm dəftərimə şəkil çəkməyə.
"Klas"a bir yastı daş axtarardım
İndi daş gəzirəm mən ev tikməyə.

Canım bahasına ala bilmərəm,
Suyu qiymətinə satdıqlarımı.
Sonradan səngərdə döyüşən gördüm
Texta avtomatla "atdıqlarımı"

Götürüb üstünə adımlı yazdım.
Bir arxa tulladım getdi gəlmədi.
Mənim uşaqlığım, ah uşaqlığım!
Kağız gəmilərdə batdı gəlmədi.

şeiri qədər ürəyimdən xəbər vermir. Bu şeirdə hər birimizin uşaqlığımızın tanış mənzərələri təsvir olunub. Necə oxşamaz ruhumuzu? Uşaqlıq həsrətindən söz düşə Qasım Qasımzadənin "Anamgildədir" şeirinin də adını çəkməyəsən. Əməlli-baş-lı insafsızlıq olar. Gəlin bu şeiri də ilk ün-vanımızın- ata evimizin laylası adlandırmaq.

Bircə müharibə mövzusunda olan şeir-lər hansı xalqın olursa olsun eyni dərəcə-də göynədir qəlbimi. Gənc şairimiz Emin Piri yazır:

Çiçək açıldı
torpağa basdırılan
minalar.
toxunanda ayaqlar.
Çiçəklər yara açıldı
Yaralar anaların
Yuxusuna qaçırdı.
Yuxular qara xəbərin
Ardınca qaçırdı.

Qəlbinə qara xal düşən qızların
gözünün altından
öpüş yerini
səhər eşitdiyi xəbərlər yuyar.

evli xanımlar
yatağında yox,
torpaqda
əriyün dərin yer salar.

... O da cəbhədəydi
Mərmilər qucaqlamışdı
Sağ ayağının addımını
Arxada can verən
Addım səsinə
qayıdib
itmiş ayağını aldı əlinə.

Hər ölkədə baş verən eyni müsibəti əks etdirir şeir.

Azərbaycan xalqının da zaman-zaman yerə-göyə sığmayan müsibətləri çox olub. Bir əsrdə bir neçə dəfə eyni xalqın təcavü-zü nəticəsində

Millətimiz öz yurdunda əsir-yesir...

oldu.

Yaziya hansı iradı tutacağınızı bilirəm - "Qılınclar toqquşub iş görən zaman...." şeirin nəyə yaraya biləcəyini düşünürsünüz. Şeir ruhdur, cəsarətdir, şeir marşdır. Şeirlə körpələri tərbiyə edə bilərik. O tərbi-yə sayəsində gözəl insanlar yetişə bilər.

Kaş millətdə ruh yaşasın.

Şeirə marağın öldüyünü deyənər! Bütün iş-gücümü atıb həvəslə şeir haqqında yazıram. Həyatda bir dəfə də olsun görmə-diyim şairlərin şeirləri üçün narahatlıq keçirirəmsə, deməli, şeir yaşayır. Və ona ehtiyac duyulur. Hazırkı zamanda da Emin Piri, Ruslan Dostəli, Sevinc Elsevər həvəslə oxuduğum şairlərdir. Özümə insan-lıq borcu bilib onların şeirlərindən aldığım zövqü vurğuladım. Baxmayaraq ki, heç hansı ilə həyatda tanış deyiləm, məni on-lara şeirləri yaxınlaşdırır. Yox, unutmamı-şam, ondan da yazacam. Axı sözün usta-sıdır o. Onun haqqında Emin Pirinin sadə bir statusu böyük mətləblərdən xəbər verir. "Türkiyənin İbrahim Tatlısesi varsa, bizim də Qulu Ağsəsimiz var" Bəli, ədəbiyyatı-mızın Qulu Ağsəsi də var. "Altındakı skamyada bir yol özü oturmayan yorğun ağac olan Qulu Ağsəs." O insanlara

Görsən üşüyürsən yandır özünü

deyə fəlsəfi çəkisi ağır olan belə bir tövsiyə edir. Bunu hər kəs bir cür dərk edir. Mənsə bu misranı çətin vəziyyətə düşən zaman özünün özünə yardım et-mən, üzöldüyün iztirablardan başqası-nın təsəllisi olmadan qurtulman kimi qəbul edirəm. Məsələn, bəzi insanların şeirə soyuq münasibətindən üşüdüyümdən bu yazını ocaq kimi qalayıb qı-zındım. Hər kəsi bu ocağın başına dəvət edirəm. Gəlin siz də isinin. Bu təkliflə də nöqtə qoyub masanın arxasından durmaq istəyirdim ki, telefona bildiriş gəldi. Başqa vaxt yazanda belə məqam-da əsəbləşib heç baxmırdım. Bu dəfə isə təsadüfdən tələsik telefonu götürüb facebooka daxil oldum. Yazdığım statu-sa rəy yazmışdılar. Özü də şeirlə. Sevin-dim. Bunu yazımda qeyd edəcəyimi bil-dirdim. Arxayın oldum ki, şeir sevənlər var. Belə adamlar incə hisslərlə yaşayır, zərif olurlar. (təbii ki, bu zərifliyi "gently" eləməsək)

Pərvanə Bayramqızı

